

Opgave Waterketen

Portefeuillehouder(s):	Remco van Maurik
Organisatie:	Opgave Waterketen

Waar zijn we van

Schoon en gezond water is van groot belang. Voor de bescherming van de volksgezondheid en de kwaliteit van onze leefomgeving. Maar ook voor recreatie, natuur en economie. Vanuit de opgave waterketen leveren we hier een belangrijke bijdrage aan. Belangrijke basis daarvoor is de Beleids- en Beheernota Zuiveren die in 2019 door het algemeen bestuur is vastgesteld. De maatregelen binnen deze opgave financieren we vanuit de opbrengsten van de zuiveringsheffing zoals we die elk jaar in de Heffingsverordening vaststellen.

We zuiveren het huishoudelijk en industrieel afvalwater in ons beheergebied. Zo dragen we bij aan een goede kwaliteit van het oppervlaktewater en een duurzame leefomgeving voor mens en dier. Dit doen we door het beheren, onderhouden en continu verbeteren van onze zuiveringsinstallaties en bijbehorende transportstelsels. Het leveren van een bijdrage aan het behalen van de waterkwaliteitsdoelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is een belangrijke ambitie voor ons.

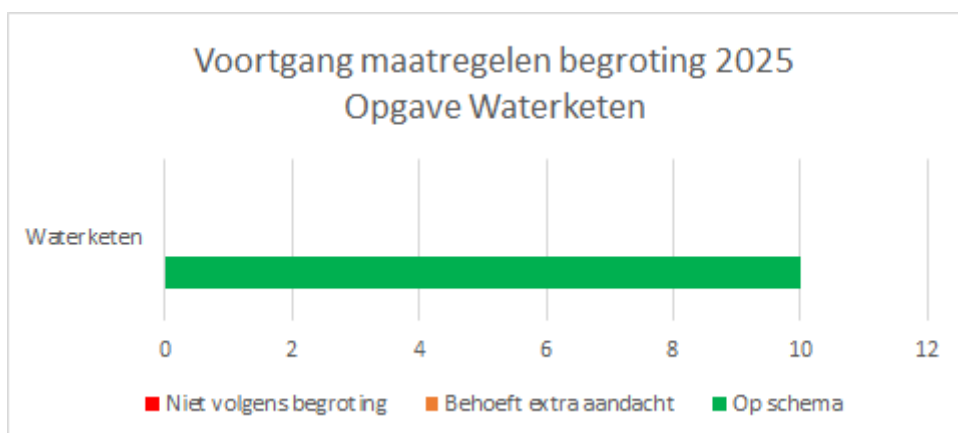
Trends en ontwikkelingen

In 2024 is de Omgevingsscan 2024 'Een blik op een onzekere toekomst' opgeleverd. Deze scan is uitgevoerd om de perspectiefnota, maar ook andere P&C-documenten, goed te kunnen beoordelen. Het is belangrijk te weten wat er de komende jaren op ons afkomt. Voor de waterketen zijn de volgende trends geïdentificeerd, waarbij voor iedere trend is aangegeven wat dit (mogelijk) betekent voor ons:

1. Scherpere eisen aan de waterkwaliteit
2. Toenemend medicijngebruik en microverontreinigingen
3. Schaarste personele capaciteit
4. Energietransitie
5. Toename van weersextremen
6. Toename afvalwaterstroom
7. Verdergaande digitalisering, automatisering, robotisering
8. Circulariteit

Voortgang

In onderstaande tabel is de voortgang van *de maatregelen* aangegeven. Daar waar de voortgang niet op schema ligt (rood of oranje) wordt deze hieronder toegelicht.

De tien beleidsmaatregelen liggen op koers. Binnen de doelstellingen van afvalwatertransport zijn we op een efficiënte en betrouwbare manier aan de slag met bescherming van de volksgezondheid. We zetten ons doorlopend in voor een minimale impact op het milieu, door overstortingen te verminderen en het beheer en onderhoud van afvalwatertransportsystemen te verbeteren. Zelf investeren we in onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe technologieën voor het transporteren van afvalwater. Dit helpt om tot voorspellende analyses te komen en meer preventief onderhoud.

Bij zuiveringen zijn we bezig met het blijven innoveren van de waterketen. Zo zijn we toe aan een volgende doorontwikkeling van het decentrale sanitatiesysteem in Sneek, SWITCH₂O genaamd.

In 2027 loopt het contract met onze huidige slib-eindverwerker af. Er is een team samengesteld die de nieuwe aanbesteding voorbereidt. De verwachting is dat we de aanbesteding in het najaar op de markt te kunnen zetten.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en de lasten voor de opgave Waterketen opgenomen. Deze zijn per beleidsproduct weergegeven, waarbij de indeling naar beleidsproduct gelijk is aan de landelijke standaard indeling voor waterschappen.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

Opgave	Oorspronkelijke begroting 2025	Geautoriseerde wijzigingen begroting	Actuele begroting 2025	Budget neutrale wijzigingen 2025	Voorgestelde budgetwijzigingen 1e VR 2025	Nieuwe actuele begroting 2025
Baten						
Eigen plannen	190	0	190	-0		190
Getransporteerd afvalwater	14	0	14	0	19	32
Gezuiverd afvalwater	2.088	0	2.088	10	58	2.155
Kostenplaatsen	-62	0	-62	-0		-62
Ondersteunende Beheerproducten	195	0	195	-0		195
Verwerkt slib	491	0	491	-0	0	492
Totaal Baten	2.916	0	2.916	10	77	3.002
Lasten						
Afvalwaterbehandeling door derden	-610	-0	-610	-0	330	-280
Eigen plannen	-1.085	-0	-1.085	-33	-7	-1.125
Getransporteerd afvalwater	-7.267	-0	-7.267	-66	4	-7.328
Gezuiverd afvalwater	-32.472	-0	-32.472	-150	1.336	-31.286
Kostenplaatsen	62	-0	62	499		560
Ondersteunende Beheerproducten	-145	-0	-145	-0	-1	-146
Verwerkt slib	-13.195	-0	-13.195	-0	-15	-13.210
Totaal Lasten	-54.710	-0	-54.710	250	1.646	-52.815
Reserves						
	0	0	0	0	-0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo netto lasten	-51.795	-0	-51.795	259	1.723	-49.813

Toelichting op Wat mag het kosten?

De prognose van de verwachte exploitatiekosten voor de opgave waterketen liggen € 1.982.000 lager. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder toegelicht.

Afvalwaterbehandeling door derden:

De contractvorming met waterschap Noorderzijlvest (NZV) is erop gericht om met ingang van 2026 over te gaan op een nieuwe verrekenmethodiek voor het afvalwater in ons beheergebied dat door het buurwaterschap wordt gezuiverd. Eerder was voorzien dat de nieuwe rwzi van NZV reeds in 2025 in bedrijf zou zijn, waardoor de begroting dit jaar met circa € 300.000 wordt onderschreden.

Gezuiverd afvalwater:

Als gevolg van vertraging in de investeringen vallen de afschrijvingslasten in 2025 circa € 1.400.000 lager uit.

Budget neutrale wijzigingen:

Binnen diverse beleidsproducten zijn om administratieve redenen budgetten onderling verschoven. Deze zijn per saldo nihil. Binnen de opgave van Waterketen zorgt dat voor een mutatie van € 259.000 welke binnen andere opgaven terugkomen.

Lopende investeringen 2025

Op 17 oktober 2023 is middels een amendement besloten tot een principebesluit voor nieuwbouw van de rwzi Franeker onder voorbehoud dat het tracébesluit van de persleiding en de investeringsbesluiten worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Het betreffende bestuursbesluit is in voorbereiding.

Afgesproken is ook dat jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang. Naar aanleiding hiervan is bij deze eerste voortgangsrapportage van 2025 een aparte rapportage over het project rwzi Franeker-Sint Annaparochie als bijlage bijgevoegd.

In onderstaande tabel is de eindewerk-inschatting van de overige projecten weergegeven. De eindewerk-inschatting is de prognose van de totale investeringskosten van een lopend project. De kosten van een project kunnen na verloop van tijd gaan afwijken van het vrijgegeven krediet, inclusief hetgeen is verwerkt aan afrozingen en aanvullend krediet.

Lopende projecten

bedragen x € 1.000

Bedragen x € 1.000	Toegekend krediet t/m rapportageperiode		Eindewerkinschatting (EWI)		Verschil	
	Bruto (A)	Netto (B)	Bruto (C)	Netto (D)	Bruto (A-C)	Netto (B-D)
Rwzi's en transportstelsels	33.635	33.635	32.282	32.282	1.353	1.353
Energiemaatregelen	5.158	5.158	5.158	5.158	0	0
Optimaliseren slibketen L'warden en H'veen	48.732	48.732	48.732	48.732	0	0
Totaal	87.525	87.525	86.172	86.123	1.353	1.353

Projecten met een onder- en/of overschrijding

De projecten met een afwijking op het krediet van meer dan € 100.000 of meer dan 5% worden aangegeven. Bij het vaststellen van de voortgangsrapportage wordt het krediet aangepast. Deze middelen worden verrekend met het beschikbaar gestelde verzamelkrediet.

Bedragen x € 1.000	Toegekend krediet		Eindewerk inschatting (EWI)		Verschil	
	Bruto (A)	Netto (B)	Bruto (C)	Netto (D)	Bruto (A-C)	Netto (B-D)
Vlieland effluentleiding	835	835	535	535	300	300

Vlieland persleiding Stortemelk	890	890	640	640	250	250
Persleiding Nijega-Opeinde	3.995	3.995	3.300	3.300	695	695
RWZI Bolsward renovatie	8.500	8.500	8.200	8.200	300	300
RWZI Birdaard fijnroosters	645	645	970	970	-325	-325
RWZI Burgum indikker	650	650	750	750	-100	-100
Demosite Leeuwarden	735	735	860	860	-125	-125
Totaal	16.250	16.250	15.255	15.255	995	995

Toelichting op onder- of overschrijding

Vlieland effluentleiding en persleiding Stortemelk (€ 550.000 onderschrijding)

Door een gunstige inschrijving en meer gestuurde boringen, waardoor minder straatwerk nodig was, is een onderschrijding op het project gerealiseerd van € 550.000.

Persleiding Nijega-Opeinde (€ 695.000 onderschrijding)

De inschrijving van de aannemer ligt beduidend lager dan de kredietraming. Dit wordt verrekend met het verzamelkrediet.

Rwzi Bolsward (€ 300.000 onderschrijding)

Het technisch ontwerp van de renovatie van rwzi Bolsward is door samenwerking met technologen en klaarmeesters enigszins vereenvoudigd, hetgeen een financieel voordelig uitpakt. Momenteel wordt nog gewerkt aan het verzamelen en verwerken van 'as built' data van deze asset.

Rwzi Birdaard fijnroosters (€ 325.000 overschrijding)

De aanbesteding valt, als gevolg van een verouderde raming, hoger uit. De marktprijzen zijn afgelopen 2 jaar sterk gestegen. Dit wordt verrekend met het verzamelkrediet.

Rwzi Burgum indikker (€ 100.000 overschrijding)

De inschatting bij de kredietraming valt tegen. De aanbesteding ligt 15% hoger dan vooraf was ingeschat.

Demosite Leeuwarden (€ 125.000 overschrijding)

Het gebouw is duurder geworden als gevolg van de extra welstandseisen van de gemeente voor het tijdelijke gebouw. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor de elektrische voeding van de demosite. In plaats van een voeding uit het influentgebouw, is een nieuw onderstation met eigen stroomaansluiting gerealiseerd. Hierdoor kan de stroomvraag van de demosite het zuiveringsproces niet langer verstoren. Dit was niet voorzien in het project.

Het voorstel tot toekenning van aanvullend krediet voor de demosite wordt aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Verstrekingen 2025

Omschrijving (toelichting)

Toelichting op verstrekingen

Verstrekingen zijn besluiten van het dagelijks bestuur, waarbij zij de organisatie mandateert tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen ten aanzien van investeringskredieten.

De voorbereiding voor renovatie van rwzi Akkrum loopt op schema, verwachte aanvraag van het uitvoeringskrediet eind dit jaar.

Het krediet voor vervanging van de persleiding Veenwouden is naar voren gehaald en reeds toegekend in verband met de urgentie van het knelpunt.

Excel-tabel

Verstrekkingsinvesteringsskredieten 2025

(bedragen x € 1.000)

	Verzamelbesluit	Oorspronkelijke begroting 2025		Prognose 2025		Verschil	
		Bruto (A)	Netto (B)	Bruto (C)	Netto (D)	Bruto (C-A)	Netto (D-B)
RWZI's	A	18.500	18.500	18.500	18.500	0	0
Transp'tstelsels	A	2.800	2.800	2.800	2.800	0	0
Grootonderhoud en KAM	A	1.900	1.900	1.900	1.900	0	0
KRW-inrichtngsmaatregelen	A	500	500	500	500	0	0
Infrastrutuur geautomatiseerde assets, WK	B	4.300	4.300	4.300	4.300	0	0
RWZI Franeker	B	2.000	2.000	2.000	2.000	0	0
Totaal		30.000	30.000	30.000	30.000	0	0

A = vrijgegeven via verzamelbesluit bij begroting 2025

B = separaat voorstel richting dagelijks en algemeen bestuur

